

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 900—
pol leta . . . 180—
tretji leta . . . 90—
za mesec . . . 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta . . . 240—
tretji leta . . . 120—
za mesec . . . 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Licijalna knjižnica

Pavšalni franko

Ljubljana.

za večer

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškova ulica, št. 6/3.
Telefon št. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 160 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

Zavezniška konferenca v Parizu. Nesoglasja. — Razprava o Avstriji.

LDU Pariz, 25. jan. Ob pol 13. Medzavezniška konferenca se je bavi-
la z gospodarsko vzpostavitvijo Av-
strije.

LDU Pariz, 25. jan. Ob pol 14. Uradno se javlja: Medzavezniška konferenca se je bavi-
la z odredbami, ki jih je treba ukreniti v naj-
krajšem času, da se zagotovi vzpo-
stavitve Avstrije. Konferenca je
proučevala načrte, ki so jih predlo-
žili angleški, francoski in italijan-
ski strokovnjaki in je pooblastila ko-
misijo, sestavljeno iz ministra Loue-
heurja, angleškega trgovinskega mi-
nistra Roberta Herneja in Giaminija
(Italija), da se bavi s proučevanjem
korakov, ki jih je treba podvzeti.
Ta komisija se sestane še danes po-
poldne, da bo medzavezniška kon-
ferenca mogla še pred svojim raz-
hodom skleniti končne zaključke.

LDU Pariz, 24. jan. Konferenca
vrhovnega sveta je na današnji po-
poldanski seji sklenila, da se jutri
sestanejo strokovnjaki za vojsko,
mornarico in zrakoplovstvo pod
predsedstvom maršala Fochja. Se-
stanek bo imel nalogo sestaviti se-
znam onih odredb, ki jih je še treba
ukreniti glede izvedbe mirovne po-
godbe po Nemčiji in glede razoro-
žitve te države. Strokovnjaki bodo
moralj takoj izdelati poročilo. Kon-
ferenca vrhovnega sveta bo jutri
proučevala položaj Avstrije, nakar

se bo bavila z grškimi in oriental-
skimi zadevami.

LDU Washington, 25. januarja.
„World“ javlja iz Pariza, da prva
seja ministrskih predsednikov ni do-
vedla do nikakega uspeha. Oglede
načina izvršitve razorožitve so raz-
lični predsedniki baje zavzeli popol-
noma nasprotna stališča. Sedaj gre
za to, da se najde formula, ki bi
omogočila državi vladi razpust ba-
varskih ljudskih bramb, ne da bi pri
tem razmaja temelje njenega ob-
stoja. Lloyd George je baje smel-
ljaje označil predloge vojaških izve-
denecv glede prisilnih ukrepov za
Nemčijo z besedo „diplomacija vo-
jakov.“

LDU Pariz, 25. jan. O programu
konference vrhovnega sveta javlja
„Echo de Paris“: Po posvetovanjih
glede pomoči Avstriji in stališča ve-
lesil napram sevreški mirovni po-
godbi bodo sledila nadaljnja pogaja-
nja takole: Razorožitve, obnovitve,
dobava premoga, mednarodna fi-
nančna vprašanja, kreditni sistem,
ki ga je izdelala zveza narodov, ru-
ske in poljske zadeve, ljudsko gla-
sovanje v Vilni in končno priznanje
baltičkih in kavkaških držav. List
izraža nadalje mnenje, da je, ker se
vprašanje razorožitve ni moglo re-
šiti en dan, kakor je bilo prvotno
nameravano, dvomljivo, ali bo vr-
hovni svet mogel rešiti ves obširni
program pri pariškem zasedanju.

Ponesrečen atentat na Ljeninga.

Berlin, 25. jan. (Izvirno poročilo.)
Kakor javlja poročevalec lista „Po-
litiken“ iz Rige, javlja glasilo sovjets-
ke vlade „Izvestija“, da so protire-
volucionarji poizkusili usmrtiti Lje-
ninga z bombami. Ko se je Ljening pe-
hal k nekemu kongresu v sovjetsko
hišo, so vrhli bombo, ki je eksplodi-
r

rala tik pred Ljeningovim vozom. Lje-
ning ni bil poškodovan. Drobci bom-
be so smrtno razmesarili osem vo-
jakov, ki so delali spalir in troje ci-
vilistov. 20 drugih oseb je bilo več
ali manj težko ranjenih. Aretiranih
je mnogo oseb.

Parlamentarna situacija.

LDU Beograd, 25. jan. Min.
predsednik Nikola Pašić je še vedno
bolan. Včeraj ga je posetil dr. Koro-
šec.

Beograd, 25. jan. (Izvirno poro-
čilo.) Min. predsednik Pašić je vče-
raj sprejel dr. Korošca, ki mu je ob-
razilo stališče svojega kluba na
namer postavljenju in ustavi. Sporočil
mu je tudi pogoje za eventualni
vstop v vlado. Kakor izgleda, bo
stališče jugoslovanskega kluba defi-
nitivno določeno šele, ko bo konsti-
tuanta razpravljala o poslovniku.

LDU Beograd, 25. jan. Danes
dopoldne so se sestali načelniki pa-
rlamentarnih klubov, ki so položili
prisego. Sklenili so, da se na današ-
nji seji ustavotvorne skupščine ne

voli ustavni odbor in da se volitev
tega odbora odloži za nekoliko dni.

Beograd, 25. jan. (Izvirno poro-
čilo.) G. Davidović je včeraj pisne-
no obvestil min. predsednika Paši-
ča o kandidaturi prof. Komandija
za finančnega ministra. Ukaz o ime-
novanju bo podpisan danes in bo
prof. Komandij takoj prevzel svoje
posle.

LDU Zagreb, 25. jan. Na konfe-
renci zastopnikov Radičeve stranke,
ki je bila včeraj popoldne, je dr. Ba-
sariček poročal o pogajanjih v Beo-
gradu. Sprejel je bil sklep, da Radi-
čeva stranka v sedanjih okolištinah
ne more iti v Beograd in da bo na-
daljevala dosedanje politiko.

INTERPELACIJA O KOROŠKI.

Beograd, 25. jan. (Izvirno poro-
čilo.) Narodni poslanec A. Brandner
je vložil radi Koroške na ministr-
skega predsednika Pašića kot mi-
nistra zunanjih zadev dva upita. V
prvem presli za pojasnilo, če in ka-
ke korake je kraljevska vlada pod-
vzela v svrhu revizije plebiscita na
Koroškem, sklenjen se na obsežen
in obtežen material o separiranih in
poudarjajoč, da živi ves slovenski
narod v veri, da je kraljevska vlada
v tem pogledu storila svojo dolž-
nost; v drugem pa opozarja g. mi-
nistra na popolno brezpravnost naših
koroških bratov in na teror, ki ga
Nemci potom fašistovskega društva
„Heimatsdienst“ izvajajo nad njimi,
osebno pa nad onimi, ki so glasovali
za našo kraljevino, in zahteva, da
se proti takemu postopanju, ki je v
zasmeh senžermenski mir, pogodbi,
storijo takoj najenergičnejši koraki.

PROTI ŠTAJERSKI RAZMEJITVI.

LDU Beograd, 25. jan. Jugoslo-
venski klub je vložil pri ministrs-
kemu predsedniku Pašiću protest proti
skleptom razmejitvene komisije na
bivšem Štajerskem. Klub zahteva
revizijo sklepov te komisije.

KOMPROMIS ZA BEOGRADSKO OBČIN- SKE VOLITVE.

LDU Beograd, 25. jan. Včeraj se je pri
predsedniku beogradske občine vrši se-
stane zastopnikov demokratske in radikalne
stranke ter le bil sklenjen popoln spora-
zum, po katerem bosta obe stranki nastopi-
li skupno pri občinskih volitvah v Beogra-
du. Radikalci bodo predsednika občine, de-
mokrati podpredsednika, od izvojenih ob-
činskih odborov pa dobi vsaka stranka
polovico. Obenem je sklenjeno v pismenem
dogovoru, da demistionirajo vsi dosednji
demokratski in radikalni zastopniki v ob-
činskem odboru, tako da se bodo mogle raz-
pisati ponovne občinske volitve za vsa ob-
činska mesta.

ITALIJANI ODNESLI MATERIAL ZA ZGRADBO LIŠKE ŽELEZNICE

LDU Split, 25. jan. Iz Šibenika
poročajo, da Italijani neprestano
vkrcavajo vojno gradivo in pošilja-
jo v Italijo. Italijani jemljejo vse,
kar je ostalo iz Avstrije, pa so
odpeljali tudi material za zgradbo
liške železnice.

PREDLOG ZA USTANOVITEV ZAKONO- DAJNEGA ODBORA.

Beograd, 25. jan. (Izvirno poročilo.) Na
današnji seji demokratskega kluba so skle-
nili, da bodo demokratski ministri zahtevali
odobritve vlade na to, da se pred odgodi-
tvo konstituante sestavi iz parlamenta za-
konodajni odbor. V to svrhu predlagajo, naj
se pridruži poslovniku tozadeven člen, ki do-
loča število tega odbora, in sicer 42 članov
in toliko namestnikov.

D'ESPERAY-EV PRIHOD V BEOGRAD.

LDU Beograd, 25. jan. Bivši poveljnik
francoske vzhodne vojske Franchet d'Espe-
ray pride 28. t. m. v Beograd, da izroči križ
častne legije mestu Beogradu.

OBDOJENI VOJAŠKI LIFERANTI.

LDU Sarajevo, 25. jan. Včeraj se je vr-
šila razprava proti Obranstvu, Ostricu in
drugim, večinoma judom, ki so obtoženi, da
so s prikrivanjem velike množice starih
čevljev oguzljali ravnanje volnega plo-
na. Pri preiskavanju se je dognalo, da so
države oškodovani za približno 200.000 kron.
Obsojeni so bili vsak na šest mesecev za-
pora in na 30.000 kron globo.

KRIZA VISOKE VALUTE V ŠVICI.

Berlin, 25. jan. (Izvirno poročilo.)
„Berliner Tageblatt“ javlja iz Bazla,
da je visoko stanje švicarske valute
povzročilo v Švici veliko gospodars-
ko krizo. Zvezni predsednik je na-
znanil, da znaša deficit trgovinske
bilance nad eno milijardo. Izvoz se
je zmanjšal, uvoz pa raste, ker mo-
zemci vsled visoke valute ne morejo
več kupovati švicarskih izdelkov.
Industrija počiva. V mestih raste
število brezposelnih.

Občinske volitve v Sloveniji.

Poročali smo pred dnevi, da je o pri-
hodi razprave o občinskih volitvah v Vo-
vodni sprejel ministrski svet tudi predlog
ministra dr. Kukovca, naj se pod enakimi
pogoji, to je na podlagi volilnih imenikov
za ustavotvorno skupščino, izvedejo tudi
občinske volitve v Sloveniji. Sklep ministr-
skega sveta je za sedaj le načelne pome-
na, ker se vlada — vsaj po dosedanjih po-
ročilih — s to zadevo še ni natančne ba-
vila. Samoumevno pa je, da prva vest zbu-
dila v slovenski javnosti živahno diskusijo.

Kakor znano, je izdelala za časa koali-
cije med radikalci, zaledničarji in Sloven-
sko ljudsko stranko ljubljanska deželna vla-
da občinski volilni red za Slovenijo, ki je
bil odobren od centralne vlade in od re-
genta tudi sankcioniran. S tem je dobil za-
konsko veljavo in na to se časopisje SLS
v prvi vrsti sklicuje v svojem odporu proti
navedeni novi ureditvi slovenskega občin-
skega volilnega reda, ker bi bil s tem oni
prvi, ki bi sankcionirani volilni red razvelja-
vali.

V polni meri priznavamo, da spodkopu-
jejo nasprotodobi si naredba avtoriteto vla-
de in žal tudi države same. Mnogo, premo-
go se je že grešilo v tem oziru pri nas. Ne
molimo se, če trdimo, da je ravno ta nede-
slednost, ki pa se tako dosledno pojavlja
na vseh poljih državnega delovanja, glavni
krivec naraščajočega nezaupanja do Beo-
grada in glavni krivec eplojne nezadovolj-
nosti z državno upravo, ker nam jemlje
pravno sigurnost, ki je predpogoj urejene dr-
žave.

Kljub temu smo mnjenja, da lahko pre-
vzame centralna vlada v tem slučaju nase
odgovornost za neurejenost volilnega re-
da. Formalno je to priprosto, saj je bil tudi
Brejč-Korošev volilni red le narodna mi-
nistrskega sveta, kakor bo novi. Regentov
podpis dobil lahko ta, kakor ga je dobila ona.
Stvarno pa je revizija upravičena. Brejčev
volilni red je sestavila strankarska vlada,

ki so jo vodili pred vsem strankarski in-
teresi. Nosil pa je na sebi vse znake par-
tizanstva, tudi navidezno načelna določila,
zlasti ženska volilna pravica, so stala v
službi stremjenja, ojačati ali vsaj ohraniti
posebno stanje SLS.

Sprememba tako nastale volne odred-
be ne pomenja nikakega nasilja.
Načelo, naj se izvedejo občinske volit-
ve na isti podlagi, kakor so se volitve v
konstituanto, se nam zdi, v sedanjih razme-
rah najboljša. Saj je nastal edino volilni red
za konstituanto parlamentarnim putem in
mu ne more nobena stranka očitati, da je
prirojen na korist te ali one nasprotna
stranke. Edino on lahko tvori res zakonito
podlago. Da bi mogli danes doseči drugačno
zakonsko ureditev, na to ni misliti.

Tudi je pravilno, da volitve v občinske
zastopce isti upravičenci, ki so volili v kon-
stituanto. Gre in pred vsem za ženske in za
tujerodce, ki tudi v občine ne bodo volili,
če obvelja sklep ministrskega sveta. O žen-
ski volilni pravici smo razpravljali že po-
novno. Kljub vsej načelnosti, to točke ne
jemljemo pretrgati, ker moramo priznati,
da ogromna večina našega naroda, tudi na
slovenskem ozemlju ne, še ne smatra za
nikakovo neurede, ako ženske ne volijo.

Princip, da volitve to pot še samo jugo-
slovanski državljani stojijo v formalnem ozi-
ru v naloženi situaciji z vprašanjem opetne
pravice. Tudi je pravilno, da imamo v pr-
vi dobi državnega obstanka prvo besedo
člani osvobodjenega naroda in da ne pribe-
stimo v tem času, da nas motijo osti naši
tujerodni sodržavljanji, ki se še ne marajo
sprijazniti z našim staniem stvari.

Glavno pri vprašanju pa je to: Skrajni
čas je, da izigolno gorenji in predvojni ob-
činski zastopci. Zato bomo pozdravili občin-
ske volitve, pa naj se vrše že po tem ali
onem volilnem redu. Samo da se vrše čim
prej!

KONGRES ČESKE NAR.-SOC. STRANKE.

Praga, 25. jan. (Izvirno poročilo.)
V nedežo je bil v Pragi odprt
kongres česke narodno socialistične
stranke. Otvoril in vodil ga je stran-
kin predsednik dr. Klefáč, ki je v
otvoritvenem govoru v prisrčnih
besedah pozdravil navzoče zastop-
stvo bratske slovenske nar.-soc.
stranke, povdarjajoč potrebo skup-
nega nastopa vseh slovenskih na-
rodnih socialistov. Slovensko dele-
gacijo, ki je prišla pod vodstvom gg.
Juvana in Fakina, je v soboto ob
prihodu v Prago pričakal in pozdrav-
lil na kolodvoru praški župan dr.
Baxa. — Posvetovanja kongresa se
še nadaljujejo.

WILSON PROTI VOJAŠKI INTER- VENCiji V SOVJETSKI RUSIJI.

LDU Berlin, 25. jan. „Deutsche
Allgemeine Zeitung“ poroča iz Nev.
Yorka: Wilson je tajništvu zveze
narodov poslal noto, v kateri prosi
velesile, naj dajo jamstva za to, da
se Rusija zavaruje pred vojaškimi
napadi, da se prepreči nove vojne.
Velesile naj priznajo pravico do sa-
moodločbe Rusije. Wilson ponuja
velesilam, naj se odpošlje prejšnji
ameriški poslanik v Carigradu Mor-
genthau v Rusijo, ki naj bi tam uved-
del primerna pogajanja, ako bi bile
velesile s tem zadovoljne.

BODOČE AMERIŠKO MINISTR- STVO.

Washington, 25. jan. (Izvirno
poročilo.) „Star“ priobčuje imena
onih, ki jih bo novi predsednik naj-
brže izbral za sodelavce. In sicer
Charlesa Hughesa za finance, Harry
Dasgheerija za pravosodstvo in
Herberta Hooverja in Henryja Wa-
llacea za poljedelstvo.

POROKA GRŠKEGA PRESTOLONASLED- NIKA.

LDU Budapešta, 25. jan. Kakor javljajo
iz Bukarešte, se bo vršila poroka princezi-
nje Elizabete z grškim prestolonaslednikom
koncem meseca februarja. Poroki bo pris-
stvovala tudi grška kraljica Elizaba-

POTOVANJE ČESKOSLOVAŠKE- GA ZUNANJEGA MINISTRA V ITALIJO.

Praga, 24. jan. (Izvirno poročilo.)
Potovanje českoslovaškega ministra
za zunanje zadeve dr. Beneša se je
prelozilo. Po dosedanjih dnoziacijah
odpote minister v Rim dne 31. ja-
nuarja. V četrtrek bo minister dr. Be-
neš v poslanski zbornici prečital
svoj ekspeze o zunanji politiki.

OBČINSKE VOLITVE V SKOPLJU.

LDU Skopje, 24. januarja. Na ponovnih
občinskih volitvah je bil s 1993 glasovi iz-
voljen za predsednika občine Aleksander
Buhvič, nosilec sporazumne liste med radi-
kalci, demokrati in muslimani. Delavska li-
sta Kosta Stelanoviča je dobila 937 glasov.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

25. januarja.

Valute in devize.

Dunaj: dinarji 1670—1690, dolarž
596—600, marke 1079—1085, funti 2250—
2270, franci 4445—4450, lire 2202.50—
2222.50, poljske marke 81—83, švic. franki
9400—9450, češke krome 815—821, madž.
krome 116—118.

Praga: dinarž 204, marke 124.25,
švic. franki 1178.50, franci 537.50, li-
re 273.50, funti 287, dolarji 74.50, avstrij.
krome 11.90.

Curich: Berlin 11.45, New York 632.50,
London 24.05, Pariz 47.50, Milan 24.05, Za-
greb 4.50, Praga 9, Budimpešta 1.55, Var-
šava 4.80, Dunaj 2, avstrij. krome 1.22 in pol,
Zagreb: Devize: Berlin 239—243,
Italija 524—526, London 530—540, New
York 143—146, Pariz 1000—0, Praga 188.50—
192, Svica 0—2350, Dunaj 24—25, Valute:
dolarji 140—142, avstrijske krome 24—25,
carski rublji 0—65, francoski franki 970—
980, napoleonidori 478—480, nemške marke
225—226.50, romunski lei 196—198, italijan-
ske lire 512—515, bolgarski lei 160—0, če-
skoslovaške krome 170—175.

Efekt.

Zagreb: Pratilidona 9200—9250,
Jugoslovanska 586—595, Ljubljanska kredit-
na 900—905, Narodna banka 640—645, Obrt-
na banka 177—182, Rileška pučka 488—498,
Eskomptna 730—740.

ITALIJA ZA PRIKLOPITEV AV- STRIJE K NEMČIJI?

Berlin, 25. jan. (Izvirno poročilo.)
„Deutsche Allgemeine Zeitung“ jav-
lja iz Rima: „Tempo“, ki zastopa
Osiolistično politiko, se bavi z av-
strijskim vprašanjem in pravi, da
je edina rešitev Avstrije v priklopi-
tvu k Nemčiji. Italija ima interes na
tem, da dovoli to priklopitev, da se
Francija, Anglija in Amerika ne bi
polastili avstrijskih železnic, indu-
strije, banke itd.

ANTANTINA KONTROLA NAD TURŠKIM DRŽAVNIM GOSPO- DARSTVOM.

London, 25. jan. (Izvirno poro-
čilo.) Brzojavka iz Carigrada javlja,
da je turška vlada podpisala pogod-
bo, ki določa medzavezniško kon-
trollo nad državnimi dohodki in iz-
datki.

VZHODNA SIBIRIJA PROTI JAPONCEM.

Moskva, 25. jan. (Izvirno poro-
čilo.) Ljudsko zborovanje v Vladivo-
stoku je zahtevalo naj japonske čete
zapuste republiko Dalnjo vzhoda.

OSTRE ODREDBE AVSTRIJSKE VLADE PROTI KMETOM.

Dunaj, 25. jan. (Izvirno poročilo.)
Na današnji seji narodne skupščine
je vlada predložila več zakonskih
načrtov glede kmetov in glede oddaje
potrebne kontingenta žita. Ti za-
konski načrti so v prvi vrsti naper-
jeni proti agrarcem, ki se še vedno
branjijo, oddati ta kontingent žita.
Predvidjene so drakonske kazni za
kmete, ki ne bodo pravočasno ali ne
vse določene količine oddali. Med
drugimi znaša kazen za vsak kilo-
gram, ki ne bo oddan, 50 kron.

NEMSKA OŠKODNINA ZA POŠKODO- VANI POLJSKI KONZULAT.

LDU Varšava, 25. jan. Nemška vlada je
kot oškodnina za poškodovani poljski kon-
zulat v Breslavi, ki ga je množica povodom
nekih manifestacij razdejala, plačala 290.000
nemških mark in 40.000 francoskih frankov.

PETIJURA ISČE MADŽARSKO ZA- VEZNISTVO.

LDU Moskva, 25. jan. Petijura se je
obrnil na madžarsko vlado s prošnjo za
skupno ofenzivo proti sovjetski Ukrajini.

Naša zunanja trgovina.

Zunanja trgovina naše države se ne razvija tako, kakor bi bilo želeli. Glavni vzrok temu so v prvi vrsti posledice svetovne vojne, ki jih občutijo vse države, nadalje okoliščina, da še do danes nismo prišli do definitivne ureditve naših mej. Slednjič pa je neugodno stanje naše zunanje trgovine, oziroma nerazmerje med izvozom in uvozom, pripisati dejstvu, da je morala naša mlada država radi neurejenosti našega davčnega sistema iskati večji del svojih dohodkov v carinah, katerih postavke so se z ozirom na vedno večje državne potrebe morale dosledno višati. Vendar pa se opaža postopno boljšanje naše trgovinske bilance, kar nam kažejo statistični podatki izdani od centralne uprave in posameznih finančnih delegacij.

Glasom teh podatkov je znašal naš uvoz leta 1919 za 2.982.067.276 dinarjev raznega blaga, izvoz pa za 686.845.040 dinarjev. Seveda podatki za leto 1919 ne morejo biti povsem točni, ker je začelo delovanje centralne uprave šele koncem marca 1919, in ker je v tem letu tihotapstvo vsled navedenih visokih carinskih postavk bujno cvetelo. Vselej tega se more smatrati, da je bil izvoz gotovo nekaj višji, nego je gori navedeno.

V prvih 9 mesecih 1920, je znašala vrednost uvoza 2.576.133.232 dinarjev, a izvoza 710.454.105 dinarjev. Statistika za 1920 je gotovo bolj zanesljiva, akoravno še ni popolna, ker se je izvršila organizacija statistične sekcije šele v prvih mesecih lanskega leta. Tudi v pretečenem letu se mora računati, da se je vršilo tihotapstvo v veliki meri, zlasti pri uvažanju prepovedanega luksuznega blaga, kar velja tudi glede izvoza živil, predvsem živine, ki se je vtihotapljala v Italijo, Reko in Avstrijo.

Podatki o izvozu v oktobru in novembru p. l. izkazujejo znatno narastanje našega izvoza. Dočim je izvoz v prvih 9 mesecih znašal povprečno okoli 80 milijonov dinarjev na mesec, znaša izvoz oktobra 179.972.795 dinarjev, v novembru celo 201.597.455 dinarjev, tako da je bilanca skupnega izvoza za 11 mesecev narasla na 1.092.024.355 dinarjev. Veliko nesorazmerje med izvozom in uvozom se je kolkortoliko popravilo. Ako se bo v bodočnosti naš izvoz gibal priključno v tej visokosti, bi se mogla pasivnost naše bilance znatno zmanjšati.

Po sedanjih podatkih znaša uvoz povprečno okoli 250 milijonov dinarjev na mesec in je opravljena nada, da se ne bo posebno zvišal, kajti naša država (posebno uničeni srbski del), ki je potrebovala po vojni velike množine inozemskega blaga, je že kolkortoliko založena, ter se vrhuje marsikaj, česar prej nismo imeli, izdelane sodaj doma.

Da se pride čimprej do ravnotežja v trgovinski bilanci, je seveda potrebno, da se temeljito revidirajo obstoječe carinske tarife. Znižati se bodo morale izvozne tarife za vse ono blago, ki tvori glavno podlago našega izvoza, pri čemur se bo se-

veda treba ozirati na upravičene interese konzumentov. Kar se tiče uvoznih tarif, se bodo morale znižati one tarife, ki se tičejo blaga, ki ga pri nas ne pridelujejo, v prvi vrsti sirovin in polfabrikatov, potrebnih za našo industrijo. V zaščito naše mlade industrije se naj vzdržijo carinske postavke le v toliki meri, kolikor bo to potrebno, da se naša industrija brani proti tuji konkurenci, toda naj se ne ustvarja monopol na škodo domačemu konzumu. Odpraviti se morajo torej previsoke takozvane finančne carine, katerim je svrha, dobavljati sredstva državnim financam, v koliko te carine podražujejo najpotrebnejši konzumi posebno širših slojev.

Kar se tiče carinskih dohodkov v prvih 9 mesecih lanskega leta, pride 9,12% carine na vrednost uvoženega blaga, a 19,78% carine na vrednost izvoženega blaga. Moralno bi pa biti ravno narobe, — kakor poročajo, se vršijo sedaj konferenca za revizijo carinskih tarif, od katerih bo v veliki meri odvisen razvoj naše zunanje trgovine.

Nekaj gospodarskih vprašanj.

Socializacija rudnikov.

Praga, 21. jan.

V prihodnjih tednih pride pred parlament predlog o socializaciji rudnikov. Na šestanku poslanecv in senatorjev čsl. socialistične stranke to o tem predmetu povedal minister javnih del inž. Kovořík sledeče:

Poročevske takšne akcije mora biti seveda da mora država pri akciji pridobiti in premož ne sme biti podražen. Delavec mora dobiti primeren mezd in delež na dobičku in mora imeti prihran, da spoza vso upravo in posebno administracijo rudnikov, v katerih dela. Izločiti se moralo vsi življenjski pogoji. Javnost mora kontrolirati vse gospodarstvo. Najvažnejši pogoj je, da bi z novo upravo ne bila zlomljena in ne ovirana individualna težnja v podjetništvu in v razširjanju pod-

letih. Gospodarstvo s premožom ne sme biti birokratično. Temveč trgovsko. Imetie lastnikov rudnikov se mora upoštevati že iz oziroma na tulinu: seveda se na ne bodo plačevale kakšne vojne cene. Treba se je pa vrašati, če dovoljuje finančna moč države takšno izpremembo. Tudi s premožom mora država v svetovno konkurenco.

Z reformo je treba začeti, toda vrašanje se mora smatrati za čisto gospodarsko.

Tako minister. Govori gotovo tako, kakršno je stališče vlade, ki seveda nikakor nima kot nenaravna vlada nobenega voliva na odločitev tega vrašanja, katero stališče je pa važno zato, ker kaže barometer, da se tako izrazim, napredne desnice v češki politiki ozir. v češkem gospodarstvom življenju. »Narodni Listve«, glasilo kapitalistične stranke, zna o socializaciji zelo mirno in zelo objektivno govoriti.

Debata o predlogu socializacije bo ravno s te strani zelo zanimiva in pomembna. Z njo se bo merila demokracija češke demokracije.

Sedaj pa še nekoliko o shodu legionarjev. Kakor smo že poročali je bil najvažnejši sklep legionarskega shoda sklen, s katerim se razpušča vse dosedanje organizacije legionarjev in se ustanovi klub različnosti polit. predorčani enotna legionarska organizacija. Tel odločitev se pripisuje velika važnost. Tako piše »Socialističke Listve« v članku »Vrnitev legionarjev k Masarvku«, da je obrat v vrstah legionarjev od pravega radikalizma k stvariajuči delavnosti, od zaslepljenega strankarstva k sodelavstvu in stronosti značilen polov javnega življenja. Vzletel, ki so ga dali legionarji, ne ostane brez odmeva v delavskem in socialističnem gibanju. Tudi tu zaplola nekega dne hrepenenje po združitvi, po novem stvariajučem programu in po temeljitom obračunu z razrednim in političnim fanatizmom, ki zastruila celo socialistično gibanje.

Dr. P.-n.

Razna poročila.

Prošle se no vda, iz Beograda poročajo: V krogih, ki so blizu z. Prošle, se čuje, da z. Prošle ne bo prisegel in da bo položiti svoj dragi poslaniški mandat. Največ zanima parlamentarne kroge, kako bi Prošleova eventualna ostavka učinkovala v radikalnem klubu. Iz razgovorov z dobro poznavalci osebnosti se doznavo, da z. Prošle ne misli, da bi zavratnega v radikalnem klubu prišlo do razkola.

Uradno poročilo o prvi seji zavezniške konference. Agence Havas poroča iz Pariza: Prva seja pariske konference se je pričela ob enajstih. Prisostvovali so čile, belgijski delegaciji: za Francijo Briand, predsednik konference; za Belgijo De Meir, za Anglijo Lloyd George in Lord Curzon; za Italijo grafi Stara, grafi Sestini-Longare in maršal Dola Tometta; za Belgijo Janar in Thomas; za Japonsko Ibi. Vsaka delegacija ima dva tajnika. Že prej je bilo skle-

njeno, da se privedejo tehnični strokovnjaki, da se tedaj, kadar bi prišla na vrsto vprašanja, ki se tičejo njih stroke. Po nekaterih kratkih besedah Brianda in po kratki razlagi dnevnega reda se je obravnavalo vprašanje, ki je dalo povod sklicanju konference, namreč vprašanje razorožitve. Vstopil so izvedenci, in sicer za Francijo Barthou, maršal Foch, predsednik mednarodne vojaške komisije v Versaillesu, z generalom Weygandom kot adjutantom ter general Nollet, predsednik kontrolne komisije v Berlinu; za Anglijo generala Wilson in Bingham, predsednik podkomisije za razorožitev pri mednarodni kontrolni komisiji; za Belgijo generala Magliuco, načelnik generalnega štaba; za Italijo generala Marietti, zastopnik Italije pri mednarodni vojaški komisiji v Versaillesu. Maršal Foch je podal kratko poročilo komisije v Versaillesu od dne 30. decembra 1920 in je potem obraz-

ložil sedanjí položaj Nemčije glede čot in njihove oborožitve. Generali Nollet, Bingham in Marietti so podali podrobnosti o po-

sameznih točkah. Ko sta Lloyd George in Barthou odhajala iz dvorane, sta se jara resno pogovarjala.

Gospodarstvo.

CENE SLADKORU V NAŠI DRŽAVI.

Vsled padanja sladkornih cen na svetovnem trgu se nač vsakdo vrašuje, imamo li mi kakšno korist od tega padanja cen v inozemstvu, oziroma če bo to padanje cen sladkorja tudi pri nas znižalo sladkorne cene.

»Jugoslovanski Lloyd« prinaša k temu v kratkem sledeče: V naši državi se nahaja 8 sladkornih tvornic. Te tvornice bodo producirale v tel kampanji okrog 6000 vagonov sladkorja. Potreba naše države znaša okrog 10.000 vagonov, torej nam je treba pokriti primanjkljaj 4000 vagonov z uvozom iz inozemstva. Naše tvornice proizvajajo sedaj samo kristalni sladkor, katerega cena je 50 K a ke v skladišču tvornice. V tel ceni so zaračunani tudi razni davki. Brez dvoma bi te tvornice navzlic visokim delavskim plačam, visokim stroškom železniškega transporta in režije morale prodajati sladkor po znatno nižjih cenah, nego se sedaj prodaja.

Cena inozemskemu sladkorju je nadla tako nizka, da bi morli dobiti inozemski sladkor po zelo nizkih cenah, ako ne bi bilo treba za uvoženi sladkor plačati tako ozromnih pristojbin na račun carine trošarine in monopolne takse. To onemogočuje prodajanje inozemskega sladkorja po nizkih cenah in vsled tega tudi ne more biti pri nas do potrebne konkurence med inozemskim in domačim sladkorjem. Pri tel priliki hočemo zadostno dokazati, kako so visoke uvozne carine škodljive konzumentskim interesom. Vzemimo n. pr. slučaj s sladkorjem, ki je bil poujden neki zagrebški tvrdki iz Anglije: Sladkor postavljen v Zagreb a ke 21 K; carina, trošarina, davak na poslovni obrat pri ke 12,80 K; monopolna taksa za ke 8 K; drugi stroški 2 K. Skupno pride ke na 43,80 kron. Ta sladkor bi stal torej v prometu na debelo okrog 44 K. Ako odobimo carino monopolno takso in trošarino bi stal ke sladkorja v prometu na debelo 23 K, torej 50% cenije. Ako tel temeljni cení do 44 K pristojemo pri prodajalcih na drobno 2% razzube pri tehtanju in priračunamo samo 10% na račun dobička, kar obole znaša 5,20 K. bi moral torej stati sladkor okrog 50 K dočim bi obratno — odštevši vse državne davke — znašala cena okrog 30 K ke.

Ko bi morli torej izkoristiti sedanje padanje cen sladkorja v inozemstvu in uvažati ta ceneni sladkor brez plačanja kakršnihkoli državnih davek, bi morli doseči ozromni pad sladkornih cen in mogli bi, kar je še mnogo važnejše, napraviti domačemu sladkorju tudi veliko konkurenco. Vsled konkurence bi bile domače tvornice prisiljene znižati sladkorne cene, ki so nesorazmerno in neopravičeno visoke.

Na mnoga vprašanja glede posojil bivše Avstro-Ogrske objavlja generalno razvratelstvo državnih dolgov: Po dneva 205 mirovne pogodbe z Avstrijo in čiem 188 mirovne pogodbe z Madžarsko naša država ni provzela in tudi ne priznava nikakih obveznosti glede podpisovanja in žigosanja vojnih posojil teh dveh držav. Glede žigosanja in izmenjavanja teh posojil se bo vlada ravnala popolnoma po dotičnih določbah mirovni pogodbi.

Za železnico Brežice - Novo mesto. Brod so postredovali poslanci Jugoslovanskega kluba pri želez. ministru, ki je obljubil, vse potrebno ukreniti.

Naš železniški material. Akoravno imamo precejšnje število vagonov in lokomotiv, nam to ne koristi mnogo, ker je okrog 70% tega materiala neuporabljivega. Po remizah se nahaja vse polno pokvarjenih lokomotiv, po raznih postajah pa nekaj tisoč tovarnih in grabnih vozov, ki vedno bolj razpadajo. Na Češko je bilo poslano v popravilo večje število lokomotiv. Večina jih je bila v takem stanju, da jih ni bilo mogoče popraviti. V celom lanskem letu nam je poslala Češkoslovaška nazaj samo nekaj teh nekoliko popravljenih lokomotiv. Na Madžarskem so nam lani popravili več nego 160 lokomotiv in lopo število tovarnih vagonov. Se ta mesec ima dospeti iz Madžarske 20 osebnih vozov. Bolje se torej za nas, ako dajemo železniški material na Madžarsko v popravilo. — Delegati madžarskih tvornic so nedavno zahtevali, da se režijski pripomoček povfira in da naša država takoj izplača tovarniške delavce, čeprav bi bila po dogovoru dolžna to storiti šele po prevzetju popravilnih vagonov in lokomotiv. Naši delegati so pristali samo na izplačanje polovice delav-

skih plač in na dobavo 420 vagonov promoga mesečno. Ker Madžari s tem niso zadovoljni, je nevarnost, da se nam bodo remize še bolj polnile in da bo število poplavljenih vagonov še naraščalo.

Promet med Novim Sadom in Petrovaradinom na motornih čolnih. Ker je donavski most med Novim Sadom in Petrovaradinom v jako slabem stanju, je prevoz po mostu prepovedan. Da bi pa vsled tega ne trpel promet med tema mestoma, je dobil podjetnik Eger dovoljenje, da sme vzdrževati promet z motornimi čolni.

Jugoslovanska družba za gradbeni material in poljedelske stroje. Naši selenci so osnovali v Clevelandu v državi Ohio delniško družbo s temeljno glavnico 1 milijona dolarjev za proizvajanje gradbenega materiala po najnovijih metodah ameriške tehnike ter za izdelavo modernih poljedelskih strojev. Družba stoji pod zaščito in garancijo države Ohio ter ima to prednost, da računa samo na male delničarje, tako da bodo delničarji lahko tudi delavci. Družba bo svoj delokrog imela v Jugoslaviji, njeno središče pa bo Zagreb. Delegati te družbe so bili pred kratkim v Zagrebu, od koder so se odpeljali v Beograd, da se pogovore z vlado o realiziranju teh načrtov. Na velikem prostoru namenjajo zgraditi najprej eno, potem drugo tvornico itd. Kakor smo že omenili, se bo v tel tvornicah izdeloval gradbeni material in na poljedelski stroji. Družba upa, da ji bo šla vlada na roke, tako da bo lahko v kratkem ustanovila celo industrijsko mesto. Najbolj reflektirajo na okolico Karlova ali Siska, ker je oddal največ delničarjev izselencev, ki so nameravali vsi vrniti domov, da v tako velikem podjetju razvijejo svoje energije v korist naše domovine.

Promet z Madžarsko ozir. z Budim, pošto bo, kakor poročajo 10. februara t. l. otvoren preko Halaša.

Vprašanje pomoči Avstriji. Iz Pariza poročajo: Tudi se govori, da vprašanje pomoči Avstriji ne bo prišlo na dnevni red prej, kakor šele v tleh dnih, to je šele proti koncu tega tedna, ker je pogled treba še razpravljati o različnih tehničnih podrobnostih.

Angleška produkcija premoga. Nova ureditev rudarskih razmet v Angliji, po kateri je tudi delavstvo deležno dobička, izkazuje sledeči ugodni rezultat: Produkcija premoga v zadnjem tednu je za 300.000 ton prekašala največjo tedensko produkcijo pred stavko. Pet poslednjih tednov je minulo in srednja dobava znaša na 14 milijonov ton več, kakor se je pričakovalo. Sedaj dobe rudarji dnevno doklado 2 šilingovi. Produkcijski stroški za 1 tono znašajo 34 šilingovi, od katerih odjede za plačo 24 šilingovi.

Madžari zapirajo tobačno tovarno. Kakor poročajo iz Budimpešte, je ustanova v štirih tobačnih tovarnah obrat vsled pomankljaja premoga.

Priključitev Kruppovih tvornic k renski industriji rulavavega premoga. Kakor poroča »Frankfurter Zeitung« se namerava Fried. Krupp d. d. vsled težkoč radi dobave premoga priključiti k renski industriji rulavavega premoga. V to svrhu se že vrše pogajanja z renskimi promogovnimi družbami, ki pa se niso zaključila.

Ameriške avtomobilske tvornice. Forda so ustavile obrat do 1. februara. Te tvornice so proizvajale dnevno do 3500 avtomobilov. Vsled malega popravilovanja se je morala produkcija že prej zmanjšati. Tudi cene avtomobilov so bile v zadnjem času znižane na nivo onih pred vojno.

Financijski položaj Belgije. Najoč padanje cen je tudi v Belgiji povzročilo stagnacijo v trgovini. Financijski položaj Belgije je precej kritičen, dasiravno se je izvoz v zadnjih mesecih povečal za 70%. Drugačje se nahaja Belgija v precej povojnem stanju, ker znaša davek za osebo samo 176 frankov, med tem ko znaša na Anglijskem 1350 frankov, v Franciji pa 920. Tako za more Belgija po malem odplačevati svoje dolgovce, ki so narasli na 30 in pol milijarde frankov. Poročamo za 1. 1921, izkazuje pomanjkljaj 6 in pol milijarde.

Dohodki italijanskih državnih monopolov v prvih petih mesecih leta 1920/21 znašajo za 1054 milijonov več kakor cel leta 1914/15 v isti dobi.

Tožka finančna kriza v Braziliji. Kakor poročajo iz Rio de Janeiro, je denarna kriza v Braziliji povzročila veliko paniko. Vlada je uvoz zelo omejila ter začela z novyorskimi bankami pogajanja o večjih posojilih, ki so pa vsled težkih pogojev Amerikancev zelo otežkočena.

Uvedba petdnovnega dela v tednu. Med delavstvom Anglije, Zaidenih držav, Avstracije itd. se je pojavilo novo gibanje za skrajšanje delavnega časa na 5 dni v tednu. V Avstraliji se je novi delavski čas v nekaterih podjetjih že uvedel.

Dr. Otakar Rybář.

„Aus dem südslavischen Risorgimento.“

Von Hermann Wendel. Verlag Friedrich Andreas Perthes A. G. Gotha, 1921. (Konec.)

Sedaj na nam je pod naslovom »Aus dem südslavischen Risorgimento« nanisal knjižo, ki se lahko postavlja ob bok Seton Watsonovega »Jugoslovanskemu vprašanju«. V šestih monografijah (Dostie Obradović, Ljudevita Gai, Omladin, Josip Juraj Strossmayer, Svetozar Marković in Janek Krek) podata ne samo natančno sliko o življenju, delovanju in idealu omenjenih naših kulturnih in političnih delavcev, temveč postavlja pred naše oči vso dotično dobo našega razvoja nleno hotenja in stremjenja, upe in razočaranja, vezi s tujnimi kulturami in berbe za ohranitev in vedno silnejše povdvanje lastne narodne individualnosti, s tako plastičnostjo in s tako hubeznijo do našega, kulture in slohede češkega naroda, da skoraj ne moreš verjeti, da te knjižne ni napisal Jugoslovanc. Članek o Dostie Obradoviću nas postavlja v drugo polovico 18. stoletja, nas vodi s tem babilioncem noveše srbske prosvete po vsej Evropi in nas opozarja na ruske, češke in zlasti nemške vplive, pod katerimi se je njegov nemirni duh razvijal. Pri čitanju »Ljudevita Gai« doživljamo krasno dobo »ilirske« romantike. V pesniškem

jeziku in vendar z največjo stvarnostjo nam predstavlja Wendel vse naše »ilrice«, njihovo navduševalno prapavando, borbe z Madžari in madžarom njihove uspehe in naposled želostni konec njihovega zastavonoše, Ljudevita Gaija. Zlasti zanimivo je tu dokazovanje, kako krivična je bila prel omenjena Marxova sodba reakcionarstvu Hrvatov. Wendel opravičuje borbo Hrvatov proti »revolucionarnim Madžarom ne samo z narodnega temveč že bolj s političnega in socialnega stališča in prikazuje tudi »velikega revolucionarja« Koštra v pravi luči.

Poseben esav je posvečen sibiški »Omladini«, onemu duševnemu pokretu v Voivodini, ki je zrevolucioniral Srbe tako, kakor je nekaj let prej ilirizem zbujal Hrvate.

Z veliko hubeznijo se bavi potem Wendel z velikim jugoslovanskim školom Strossmayerem, z očetom srbskega socializma Svetozarjem Markovićem, katerega prijatelj in sodelavnik (med njimi posebno Nikola Pašić) so pa v kasnejših letih zastopali te njegove politično-radikalne nazore in postali rrtanovniki sedanje radikalne stranke in visoki državni dostojanstveniki, in naposled z našim Janekom Krekom. In tu se je Wendel dvignil nad Setona Watsona, ki je pred vojno nas Slovence smatral za quantité negligee in v Jugoslovanstvo spreletel le Hrvate in Srbe, žrtvuje nas (istotako kakor dr. Renner) želi Nemcev po neoviranem dostopu do ladjanskega morja, med vojno pa nas prepustil itali-

jskemu imperijalizmu in z vso antosaksonsko vztrajnostjo zastopal ono nesrečno, kasnele po Wilsonu imenovano črto, dočim povdaria Wendel z vso odločnostjo tudi našo pravico do svobode in nam celo priznava, da smo »na duševni omiki, gospodarski moči in politični samostavi nadkriljevali ostale Jugoslovane«. Seveda tudi Setonu Watsonu ne smemo preveč v zlo šteti njegovo, nam krivično stališče ako pomislimo, da nas je nek »brat« označil kot balast, in da so glasom Borgesevega poročila iz 1. 1916. (v »Il Patto di Roma« Firenze) tudi mnogi jugoslovanski emigranti med vojno nastopali za sporazum z Lahi na udlagi one usodopolne črte, ki jo le pred kratkim v zagrebški »Novi Evropi« zopet z največjim navdušenjem priporočal za Rapallo tudi dr. Smolaka.

Podavši v šestih monografijah slikovite izrezke iz našega narodnega razvoja, vendar ni Wendel pozabil pri vseh teh posameznih slikah povdarjati notranjo in svoičas morda tudi neopaženo zvezo med vsemi temi prilavi našega narodnega probujenja in stremjenja k nacionalnemu zedinjenju.

Pod skromnim naslovom: »iz jugoslovanskega Risorgimento« je napisal harmoničen pregled o najvažnejših fazah našega preporoda, ki bi v moral prečitati vsak Jugoslovanc, ki v sedanjih časih slobno depresile skeptično motri uspeh tolikega truda in tolikega tola za vsivarkenle jugoslovanskega ideala.

Dnevne vesti.

— Jugoslovanski listi prepovedani na zasedenem ozemlju. V takozvani Julijski Benetiji so za privatne naslovnike prepovedani z dne 17. t. m. vsi listi, ki izhajajo iz Jugoslavije. Tako hočejo dokumentirati Italijani svoje prijateljstvo do nas, katero nam sedaj po rapalskem sporazumu večkrat zatirajo.

— Pozor na ponarejene lire! Minule dni je bila v neki tiskalni menialnici prijeta ženska iz Vrhnice. Ko je hotela 50 falzifikatov po 10 lir za menijati za naš denar. Falzifikati se razlikujejo od pristnih lir no tem, da je modra barva vodena, okrasil in vse drugo kakor zamazano rumena barva je na pristnih svetlejša. Modra barva na drugi strani pristnih bankovcev je bolj temna. Štev. seri so poševne. Falzifikati so tudi za 2mm daljši kot pristni bankovci.

— Pristojbina za vidrnanje jugoslovanskih potnih listov v Italijo od strani italijanske delegacije v Ljubljani znaša 10 lir ital. v zlatu, kar odzovara 59 din. ali 236 K. Takša torej ne znaša 480 K kot smo poročali pred časom.

— Popis ponarejenih 20-dinarskih bankovcev bo priobčila prihodnja številka "Uradnega lista".

— Mednarodno pismenske pristojbine v prometu z Avstrijo, Bolgarijo in Madžarsko. Dosedaj veljavne tuzemske pismenske pristojbine v prometu z Avstrijo, Bolgarijo in Madžarsko s koncem t. m. ukinjejo in veljajo od 1. februarja t. l. dalje v pismenskem prometu z omenjenimi državami mednarodne pismenske pristojbine.

— Novinarska vest. Glavno uredništvo "Edinosti" v Trstu je prevzel dr. Engelbert Besedniak, ki je bil prej član uredništva "Slovenca" v Ljubljani.

— Nova slovenska revija. S februarjem začne izhajati v Ljubljani revija "Nijava". Urednik ji bo dr. Vladimir Knežič.

— Telefonski imenik za Slovenijo.

— Pošto in brzojavno ravnanje v Ljubljani. Izdalo imenik telefonskih naročnikov in telefonskih uradov v Sloveniji ter jih odda interesantom proti povrnitvi nabavnih stroškov t. j. 4 dinarje za izvod. V Ljubljani in Mariboru jih prodajata tamosejša glavna pošta urada, nadalje jih prodajajo tudi poštne uradi Celje, Ptuj, Trzin in Kranj. Interesanti iz drugih krajev naj nateče imenike pri gospodarskem uradu pošt in brzojavnega ravnanja v Ljubljani.

— O čekovnem uradu v Ljubljani. Dobivamo neprestano pritožbe. Stranke nam tožijo, da nimajo nikakoli točnih podatkov o pristojbinah, ki jih zaračunava čekovni urad. Pred par dnevi v nekaterih listih po tajništva ček. urada objavljen razglas je bil napaden in kmalu zopet preklican. Zato pa izražajo svoje mesto v to, da spravlja v varno krilo čekovnega urada kot namočenček — orlice. V polni meri se pridružujemo mnenju enega izmed naših izvestiteljev, da je čekovni urad zadnji, kjer bi se smela ukvarjati politika. Vanj spadajo t. j. in edino le strokovno izvedbe moči.

— "Nedostojnost". Na tozadevno notico v "Jugoslaviji" nam poroča finančna delegacija, da se od rente v nominalni vrednosti 3000 K ljudski šoli v Mošnjah sploh ni predpisal za pretečeno desetletje nikak pristojbinski nadomestek, torej se tudi v tekočem letu ne more terjati.

— Omejitve, omejitve. Naše prometne razmere na železnici najbolj osvetljujejo neprestane omejitve. Skoraj vsak teden imamo dražden voznik red. Enkrat se razglasi normalen promet, takoj nato pa omejitve. Ljubljanci smo že vajeni, da se pred vsako vožnjo osebno informiramo na kolodvoru. Kaj pa ljudje, ki imajo po več ur hoda do železnice?

— Umri je v Kočevju upokojeni profesor in šolski svetnik Jos. Oberfell. Pokopani le bi duševni vodja kočevskih Nemcev, med katerimi je deloval celih 33 let.

— Kriza v domači cementni industriji. Cementna tovarna v Zidanem mostu je že od srede decembra vsled pomankanja kosovnega premoga redčila svoj obrat na polovico. Sedaj je še zadnje tri peči ugasil, tako da bo dalje časa njeni 250 delavcev brez zasluzka, kor se tovarni ne posreči kjerkoli dobiti potrebnega kosovnega premoga. Deželna vlada za Slovenijo (oddelek za promet) nakazuje sicer dnevno iz Trboveti, Mirne in St. Janja po 1 vagon kosovnega premoga, a to ostane le na papirju, ker tovarna že od 15. decembra ni dobila niti enega vagona. Vselej toga je bilo ravnanstveno prisljano za nedoloten čas ustaviti ves obrat. — Cementna tovarna v Zidanem mostu je vsled moderanih naprav v stanju izdelati dnevno po 7 vagonov portland cementa, za katero količino so potrebni dnevno 4 vagoni najboljšega kosovnega premoga. V prošlem letu je dobivala tovarna dnevno vsaj po 1 do 2 vagona iz Trboveti, Mirne in nekaj tudi iz Krmoja. Tako je mogla vsaj nekoliko vagonov portland cementa izdelati in svoje redijske stroške kriti. V tekočem letu ne more dobiti niti to količine. Cementna tovarna ima že sedaj do 600 vagonov parov, a ko bo stavba

sezona začela cveteti, bo tovarna naravnost bombardirana z naročili. Pomoz ji je torej nujno potrebna.

— Zveza sladkornih tvornic kraljevine SHS v Beogradu bo prodajala odslej sladkor domaših tvornic izključno iz trgovcem (grozistom) kolonijalnega blaga ter industrijskim podjetjem, ki pridelavajo sladkor. Kupci se opozarjajo, da se tozadevno obratujejo neposredno na Savez fabrika šečera kraljevine SHS, Kralja Petra ulica 30/32, ki daje vse potrebne informacije.

— Nesreča pri plovljenju hlapcev. Grodnik Ivan iz Nove Sčite pri Celju je plovil po reki Dravi hlapce. Pri ravnanju hlapcev ga je en hlapci zadel na levo nogo, tako hudo, da je moral v bolnico.

— Bitka v gostilni. Janec Povž, zagorski delavec iz Domžel, je 23. t. m. pod v gostilni pri P. v Ljubljani. Tam se je najajalo tudi vsa domaća fantov, med njimi Leparič iz Hrasnice in P. Jozel iz Sreberja, ki sta gledala Povža cel večer bolj po strani, dokler se ni začel muditi njima prepir. Navrhili so na Povža vsi, ga z noži obdelali po hrbtu in desni rami, poleg tega ga pa po celim životu pretepili tako hudo, da se je moral podati v bolnico.

— Našel se je pes bele barve z dvema rajavima lisama ter z rajavimi ušesi. Pes se je našel 17. t. m. Dobi se v Rudniku 4 pri Heleni Steblaj. Ako nihče ne pride po psa, se bo prodal.

Ljubljana.

— 20 dinarskih bankovcev se vsled poročil o razširjenih falzifikatih vse brani. Ne sprejema jih pošta, ne sprejemajo jih banke, zato seveda tudi trgovine in zasebniki ne. Vsi se izgovarjajo, da morajo počakati na uradno obljubljen uradni popis falzifikatov, da jih bodo mogli spoznati in se varovati škode. A tega popisa iz Beograda ni in ni. Gospodje pri raznih centralnih uradih se zadovoljujejo s tem, da so povzročili med občinstvom paniko, za vse drugo — ima vremena. Potem pa se razburjajo, če raste v javnosti ogorčenje in če pače tu in tam očitke balkanizma. Po našem mnenju pa taka zanikrost ni le balkanizem, ampak naravnost zločinsko uničevanje državnega blagaja.

— Ali almanah več cestno — policijskih predpisov? Na ljubljanskih cestah imamo prizore, kakor v kakšni gorenski vasi. Vozniki, med njimi posebno vojaški, divje pokajo z biči po najbolj obilnejših ulicah. Vsak čas nastane sredi ceste zaganja vozov, ker se nihče ne ozira na predose izgovarja. Potem se nerodni vozniki glasno prepirajo, kolone in česokrat se z biči pretepejo. Radovedno občinstvo gleda se pismoli, a ves promet mora čakati razvozljanja. Česokrat vidimo po dva in tri vozove skupaj sklenjene liki saharska karavana. Tujci, ki vse to opazujejo, dobijo čudne pojme o našem "redu i radu".

— Koncert "Glasbene Matice" se ponovi v ponedeljek 31. t. m. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v Prešernovi ulici, k

— Umri je g. Franc Garofalo, krojaški mojster v Rožni dolini št. 147. Zapisnica vdova s tremi nepreskrbljenimi otroci. Pogreb bo danes ob pol 3. uri. Blag mu spomin!

— Društvo zobozdravnikov ima svojo redno sejo v nedeljo 30. t. m. v magistratni dvorani ob pol 11. Radi važnosti potrebna obilna udeležba.

— Ogenj le nastal večerj okoli 6. ure zvečer v prekafevalni mesarji in gostilničarja Anžica na Karlovski cesti 19 (vulgo pri Rostoharju). Uničeno je bilo meso od štirih prašičev, ki so se sušili. Ogenj je omešil in pogasil požarna brigada.

— Goljuf v pasti. Lani je neki Valentin Cescuti iz Seveden pri Gorici prišel v Ljubljano k trgovcu M. Češ, da ga pošlita prijatelj S. po 300 lir. M. je sleparju verjel ter mu odštel 3400 kron. Ko sta prišla M. in S. skupaj, sta uvidela, da je Cescuti opoharil, nato pa se brž preselil v domovino. Te dni pa je prišel zopet v Ljubljano v tujni veri, da je že vse pozabljeno, toda policijski organi imajo dober spomin in oster vid, brž so ga spoznali in zaprli.

— Zlato damsko pro z zapostojeno je našel neki invalid v ponedeljek pri koncertu Glasbene Matice. Dobi se v invalidnem domu Ljubljana, soba 2.

— V Unionski dvorani se je našel po koncertu Glasbene Matice 24. t. m. 1 fornjon. Dobi se v pisarni Glasbene Matice.

Maribor.

Koroška nasilstva in mariborski Nemci. Iz Koroške nam traja prihajajo pritožbe o brutalnem postopanju Nemcev in avstrijskih oblasti proti našim tamšnjim rojakom. V Mariboru pa imamo približno 20 koroških Nemcev. Ali bi se ne dala na njih uporabiti metoda "zob za zob"? Ako tudi to ne bi pomagalo, potem bi se za vsako nasilstvo proti našim ljudem na Koroškem paš našel proti Nemcem v Jugoslaviji primeren protikutep. Ako bomo pričeli nemško-koroška barbarstva tako plačevati, bodo naši ljudje na Koroškem kmalu prostost dihati, o tem smo prepričani.

Mariborsko prebivalstvo. Zadnji popis prebivalstva mesta Maribora izkazuje s 1. januarjem t. l. 32.968 oseb.

Voljaško-takani obvezanci letnikov 1885 do 1897 so dolžni, da se najkasneje do 31. t. m. javijo mestnemu voljaškemu uradu radi voljaške takse.

Umri je dne 24. t. m. po kratki bolezni okrajni tajnik tukajšnjega okrajnega glavarstva Franjo Volčjak. Zapisnica vdova in 4 nepreskrbljene otroke.

Mariborska zima. Po zadnjih pomladansko toplih dneh je v noči od ponedeljka na torek pokrila mesto in vso okolico zopet snežna odeja. Tekom toka je temperatura od 12° C padla pod ničlo.

Mestno kopališče. Od 27. t. m. naprej bo mestno kopališče obratovalo le v skrajnem obsegu, in sicer ob četrtkih, petkih in sobotah.

Hito na Aleksandrovi cesti 36, kjer ima Hausmanninger svojo klet, (ki pa njegova last, kakor so pomotoma poročali listi) je kupil naš trgovec Sorec od Viljema Bavlja, ki je brat lastnika krapinskih toplic.

Koroško.

Prof. dr. Mišič izganjan iz Koroške. Celovško okrajno glavarstvo je izganilo iz rojstnega kraja Borovlje in iz cele Avstrije prof. dr. Fr. Mišiča, bivšega ravnatelja meščanske šole v Borovljah. To je tako nezasišano kršenje mirovne pogodbe, da mora energično nastopiti naša osrednja vlada.

Pod "svobodnim solncem" na Koroškem. Iz Koroške nam pišejo: Dnevno prihajajo preko meje iz Koroške obupne vesti o nasilstvih, ki presegajo že vse meje. Nemčurji so se z vso močjo svoje maščevalne podvajanosti pod zaščito oblasti vrgli na mirne Slovence. Največji ovaduhli in denuncianti Slovencev so takozvani kranjski Korošci n. pr. Ljubljancan Karl Deschmann, trgovec v Železni Kapli, ki je cel čas pred plebiscitom s svojo nemčursko hčerko agitiral za Avstrijo ter posoval Slovence Koroške. Kakor je znano, potuje on ali njegova hčerka večkrat v Ljubljano; gotovo se bo našel tam kak zaveden njihov znanec, da poskrbi za primeren sprejem. Enake nemške zasluge na agitacijskem polju si je pridobil Kranjski gospa Alojzija Gross roj. Mejakova, rodom iz Mokronoga, ki je posebno zadnje dni pred plebiscitom uporabila vse svoje duševne in telesne zmožnosti za nemško propagando. Omenjena gospa ima za vsakega zavednega Slovence primerne nemške psovke. — Kakor lovski pes preganjajo nemčurji najzavednejše Slovence. Tako je bila M. Kogoj v Lobniku pri Železni Kapli denuncirana, da je rekla: "Jugoslovanci pridejo še nazaj." Kogoj je bila brez dokazov obsojena na 3 mesece težke ječe; kaznen mora nastopiti vkljub temu, da je po v vojni padlem možu vdova, posestnica s 85 letnim očetom in 5 pod 12 let starimi otroci sama na obširnem svojem posestvu. Posestnik in godec Franc Prusnik pri Železni Kapli, se je pol ure oddaljen od sosedov učil na godbeni instrument. Slučajno ga je bilo neko nemčursko uho, da je balje piljal na godalo "Hej Slovane." Radi je svoje predrznosti čaka godca stroga kazni. V hrepenenju in teženju pričakovanju čakajo tlačeni Slovenci na Koroškem osvoboditve izpod "svobodnega solnca" mačhe Avstrije.

Ljudsko štetje.

Popisovanje prebivalstva, domače živine in stanovanjskih hiš se prične v Ljubljani 28. januarja 1921. Vsak popisni komisar ima legitimacijo mestnega magistrata. Stranke, ki znajo dobro pisati, morajo popisne pole same izpolniti, opozoriti pa je treba že sedaj na sledeče:

1. Na vprašanje o dnevni, mesečni letni, kdaj je bil kdo rojen, je treba vpisati najtočnejše podatke. Glade osebe, ki bi na to vprašanje ne bi vedela točnega odgovora, naj se popisovalec o tem prepriča iz rojstnega lista, izpiskevala, delavske ali članske knjižice itd.

2. Na vprašanje kje je kdo rojen, se mora posebno paziti, da bo kraj rojstva opisan točno in razločno. Tudi za tuje je treba vpisati v kateri občini — okraju — (kotari, sreži) in okrožju (županiji) se dočim kraj nahaja. Za državljana tujih držav je treba vpisati tudi državo.

3. Na vprašanje o državljanstvu se za državljane kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev odgovori na ta način, da se za natisnjeni odgovor podčrta; za tude državljane pa se vpiše ime države, ki ji dolžna osoba pripada; za osebe, ki imajo opcijsko pravico se podčrta beseda "nemščinske".

4. Za materini jezik se sme zapisati samo en jezik. Za otroke in neme se zaznamuje kot materini jezik, jezik njih staršev. Drugi jeziki, ki jih kdo govori se poleg materinega jezika, se vpišejo v posebno kolono.

Stranke, ki bi same ne bile dovolj pisneme morale dati popisnemu komisariu

točne odgovore na vsa vprašanja po katerih vprašujejo tiskani obrazci — kor bi bili sicer najstrožje kaznovani v smislu specialnega zakona za popis prebivalstva in živine.

★

ROPARSKI UMOR PRI PLANINI. — MORILCA PRIJETA.

Poročili smo že, da je bil zvečer 10. t. m. med Planino in Struncem umorjen in oropan letni mladenič Al. Jenček iz Strunce. Poročili pa smo tudi, da je ljubljanska policija prišla nevarnega tana in roparja Andreja Pelanca in 17letnega Antona Zrimška iz Dobca pri Cirknici. Pelan je bil obdolžen, da je razen drugih tatvin in ropov pokradel v Windischgrätzovi žagi na Planini za 100.000 K jermenov ter pobegnili preko meje. Zavešče je dobil pri Zrimškovih v Dobcu. Od tam je v obeh državah kradel in ropal, z nakradenimi stvarmi pa tihotapljal in veržil. Ko sta bila Pelan in Zrimšek v Ljubljani prijeta, dobili so pri prvem okrog 16.000 K in razne zlatnine, pri Zrimšku pa 2000 K, o katerih je trdil, da mu jih je Pelan podaril za zahvalo, da je smel pri Zrimškovih prenočevati v hlevu.

Prvotno sta oba vsako slabo dejanje tajila, končno pa je mladi Zrimšek pri policijskem ravnanstvu priznal, da sta s Pelanom izvršila roparski umor nad Al. Jenčkom. Pripovedoval je, da sta se dne 9. t. m. s Pelanom dogovorila, da gresta proti Planini ter v gozdu ustrelita in oropata prvega potnika, ki bo šel iz Strunce. Od doma sta šla v noči med 9. in 10. t. m.

V mraku drugega večera sta v gozdu nad Planino čakala na žrtev. Prišlo ob 6. uri je pripeljal nesrečni Jenček z dvema voloma vprežen lojstrski voz po cesti. Napadalec sta ga čakala skrita za hojo. Ko je prišel Jenček vstric hoje, je Pelan potekal astrali vanj ter ga smrtno zadel. V mrtevca je šel Pelan spoznat sina svoje sosedice, Mrivoga Jenčka sta položila v jarek ob cesti, z voloma pa sta se odpravila v Senoče, kjer sta prodala voz in vola nekemu gostilničarju za 5200 lir. Po kupcu sta šla domov, od tam pa v Ljubljano, da zamenjata denar. — Končno je tudi Pelan priznal zločin brez najmanjšega kesanja.

★

IZ MARIBORSKIH ODVETNIŠKIH KROGOV.

Pišajo nam: "Maribor moramo nacionalno in kulturno bele pridobiti. Nemški prevratni element je treba v interesu države potlačiti ali ga vsaj držati v strahu pred državno avtoriteto. Najnevarnejši in najmočnejši faktor v tem oziru pa so nemški odvetniki, ker so oboroženi z vsem orožjem v zakoniti okvir stisnjenih protidržavnih sredstev in ker v politični borbi proti Slovincem poznajo vse naše slabosti. Pokazala pa se je naša suženjska bolezen ravno v tem, da merodajni faktori niso imeli poguma, da bi zapili pisarne tem najbolj strupenim političnim škodljivcem našega naroda pred in med vojno, kakor so dr. Mravlag, dr. Orosel, dr. Juršič i. dr. Naši čimtelji niso imeli toliko narodnega ponosa, da bi uvideli, da ni mogoče izročiti zaščite državljanov proti državnim odvetnikom. Nemci pa so takoj po plebiscitu edinoma slov. odvetniku na Koroškem takoj zapili pisarno. Krivda za našo matarnost pa zadene tudi vse mariborske slovenske javnosti in vse politične stranke. Nedavno je dopustila odvetniška zbornica, da se je haseli v Mariboru nov nemški odvetnik dr. Blanke, dasi je Maribor že poln odvetnikov in dasi mora odvetniška zbornica uvideti, da so naseljevanja nemški odvetnikov med nami le nemška reakcija proti našemu stremljenju. — Še večji narodni zgreh je bil, da se je dovolilo najobčajnejšemu jančarju dr. Kupnik zastopati naše državljane. Dr. Kupnik je poslal Slovence s Königsmörder, Hamelnriede i. d. Povsod drugod bi se prvi dan osvoboditve pogladi z bičem iz države, pri nas pa govore slovenski odvetniki z njim nemško, a odvetniška zbornica in gozdovo davoli, da kupi pisarno svojega šefa dr. Mravlagga. — Naša pasja ponižnost se zrcili tudi v tem, da je neki slovenski odvetnik v Mariboru sprejel za koncepta Nemca dr. Hansa von Hollegha, ki sploh ne zahaja v pisarno, temuč sedi na svojem posestvu v Kamnici. Ko pa bi dokazal leta svoje "prakse", bomo kmalu v Mariboru novega nemškega odvetnika. — Da naš nezaveden kmot redi nemškega trgovca in nemškega odvetnika, to pa je haki znano žalostno poglavje, saj ne vidi pri razmiselnih dobrih zgledov. Od odvetniške zbornice zahtevamo, naj takoj in odločno odpravi škandalozne razmere!

Sokolstvo.

Sokol I. Sestanek članstva za določitev kandidatske liste za društveni redni občal zbor se vrši dne 27. t. m. ob 20. zvečer v društvenem lokalu Trig Tabar.

Sokol I. Redni občal zbor se vrši 30. t. m. ob 9. dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma. Z ozirom na važnost tega občnega zbora, ker se bo sklepalo o zelo dragekrošinski predlogi in delu v letošnjem letu, vabi na obilno udeležbo odbor

Sport in turistika.

Sport. Štev. 4. ima sledečo vsebino: B. Drsalna tekma na Bledu in naš drsalni sport. Tekme v drsanju. — Tekme v sankanju. — Plazovi. — Smučl. — Rud. Bad. jura: Smučarjeva opravla. — Zimski sport. — Nogomet. — Tenis. — Avtomobilistika. — Avliatika. — Službne objave. — Razno. — Cena posameznih številki 5 K. Priporočamo!

Gledališče in glasba.

Gledališka knjižnica. Gledališka knjižnica je pravkar izdala Gogoljevega revizorja v klasičnem prevodu Ivana Prijatelja z avtorjevo sliko. Gogoljevini lastno-ročni risbani, literarni uvodom, raznimi opaskami itd. Devet pol obsegajoča in moderno opremljena knjiga bo dobrodošla našim večjim in manjšim odrom in se bo dala rabiti tudi pri šolskem pouku. Stane 32 K. — Gledališko knjižnico, ki bo v kratkih predstavi prinašala vsa za nas važna dramska dela prijateljem lepe književnosti in gledališke umetnosti najtočje priporočamo.

Pokrajina.

Zadruha rokodelskih in sorodnih obrti v Zirah naznana interesantom, da se vrši pomagalska preizkušnja za vse obrti 20. svečana 1921 v prostorih obrne nadarjevalne šole v Zirah. Prošnje se vlagajo pri zadržnem načelniku.

Le Moškiške doline nam pišejo, da se vsa občitana v časopisih napram koroškemu beguncu Müllerju kot bivšemu tobačnemu glavnemu založniku v Piebertu je izliv osebne maščevalnosti. Očitek, da je Müller tihotaplil tobak v Avstrijo, je velika krivica, ker si M. ni nikdar pridobil pravice Zentja z mazanini zaslužiti. Dopisniki hočejo s takim natočevanjem odvrtiti smeh od tam, kjer res — smrdi. Ali se tjeina s načeli socialne demokracije, da se odroka pravica do življenja koroških beguncem, ki so izgubili vse, eksistenco in domovino ter najdemo za svoje velike žrtve povsod zaprta vrata, dočim se nedomačeli nastitijo v bogatstvo.

St. 18 v Slov. Goricah. Pod naslovom St. 18 v Slovenskih Goricah je naš list 19. nov. 1920 prinesel vest o nekem nemčurskem orožniku W. Kakor se nam polajnilo je, orožnik, ki bi odgovarjal dotičnemu popisu sploh ne obstoja. Dopisnik je gotovo mislil na nekoga Ehrlicha, ki pa je umrl že leta 1920 v Vuzenici na Stajerskem

Priporočajte "JUGOSLAVIJO"

Mali oglasi.

Prodaja se:

POZORI MESARIJA POZORI

Lepo opremljena mesarija v večjem trgu Stajerske se da v najem. Naslov pove uprva "Jugoslavije". 141

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM

na prometnem kraju pri cesti v trga se odda. Vpraša se na upravo "Jugoslavije" pod gotovo prednost. 145

BAKRENI KOTEL

Iz stare bakrovine, z vsajino 135 t, zelo dobro ohranjen, s cevmi in velikim klopkom, na prodaj, interesanti se naj obrnjo na naslov: "Kotel" Sv. Trolica v Slov. goricah poštna številka. 146

TURBINA NA PRODAJI

24 konjskih sili, 2,60 padca vode, v dobrem stanju, takoj za prestativno sposobna se prodaja. Naslov v upravnistvu "Jugoslavije". 147

DVA VAGONA PODKEV

znanske "Pudele" vsih velikosti se dobavi in Mariboru. Franc Grünig, Cmarček, Stajersko IV. 17. 149

Službe:

BOLJ PRILETNA PAMETNA KUJARICA se išče, ki bi imela veselje tudi na vrtu vredovati in sploh gospodinstvo petati k mal družini dveh oseb. Zastopiti bi se morala tudi pri živini. Plačilo po dogovoru. Nastop lahko takoj. Naslov se zve pri upravi "Jugoslavije". 153

Razno:

ISČEM ČISTOKRVNEGA PSA

pasme "Dachs" v svrhu oplemenitve. Če nje ponudbe na Dragar, postaja Laze. 155

REZANJE DRV Z MOTORNO ZAJO

L. Heršič, Ahacjeva cesta 10 (Tramvajška postaja: Sv. Petra cerkev.) 126

ISČEM GOSTILNO V NAJEM ALI NA RAČUN

če mogoče v Ljubljani ali bližnji okolici. Cenjena ponudba pod "Gostilna" na upravo "Jugoslavije". 151

DVA MLADA INTELIGENTNA URADNIKA

zlasti znanja z dvema gospodinjstvom v starosti do 22 let v svrhu zabave in skupnih medsebojnih izletov. Dopisje se prosi pod "Joško" in "Ivan" na upravništvu tega lista. 150

M. Zevaco:

Kraljev vitez.

Zgodovinski roman.

(Dalje.)

»Kdo ve, ali ne preti, tudi ni?«
»Gizela je nenadoma zaiokala. »Kdo ve, ali ni že umrla od žalosti in gorla, zapuščena, brez žive duše, ki bi jo negovala in tolažila. Muke močnega očeta ki zdihuje v Bastilji, so strašne tudi zame: toda nesreča, moje matere me tare bolj od vsega... Povejte, gospod: mari ne bi bila najhujša strahopetnost, ako bi rešila sebe in zapustila nio?« Ne, ne brez nje ne morem misliti nase, brez nje se ne ganim nikamor, magari, če mi zdale udari smrtina ura.«

Pritlikavec je ihtel. Prvikrat v vsem grešnem življenju so drle solze po njegovih licih.

»Hvala, gospod,« je rekla Gizela ozrši se vani. »hvala vam ne le za vaše svarilo, marveč še bolj za solze ki jih darujete nesrečni Violitti!«

Zdelo se je, da Lorenzo ne sliši teh njenih besed.

»Potemtakem,« je izpregovoril, »biti tisti, ki bi vam vrnil mater, rešil nieno in vaše življenje hkrati?«

»Bog mi je priča: da!« je vzklila Gizela.

»Oh, daite, recite še enkrat!« je zaihtel pritlikavec trepetaje. »Ponovite besedo, ki dviga mojo dušo iz teme v svetlobo odpuščanja!...«

Lorenzo se je zgrudil na kolena.

Brezinečno začudenje je napolnilo Gizelino dušo. Bliskovita sumnja ki jo je bila prešinila malo prej se je začrtala jasneje: toda spet jo je zavrnila. Ponovila je:

»Da, Bog mi je priča, ki vidi v moje srce: kdor bi malo združil, bi rešil nio in meni življenje!«

Morda je klečal Lorenzo nekaj minut. Trepetaje od slutnje, ki je postajala vse glasnejša, se Gizela niti ni upala ozreti nani slišala je le liteme skrivnostnega bitja ki je ležalo pred njo na kolenih. Ko je Lorenzo vstal, ga je komaj spoznala. Nekakšna vedrost je bila razkita po nesocičevem licu, in tudi tical ni več.

»Madame,« je dejal, »dovolite mi vprašanje: ste li bogati? Reči hočem, ali imate dovolj denarja da se vam ni bati stiske? Vaše premoženje bo gotovo zaplenjeno, in —«

»Oh, da bi bila revna z materjo vred! Toda pomirite se, dobri mož. Samo v kletih našega grada ima oče skritih tristo tisoč liver v zlatu. Približno toliko jih leži v kletih gostilne, ki sem jo pravkar omenila. In v hiši Marije Touchetove v Prozarski ulici, je spravljena enaka vsota.«

»To pripovedujete meni, neznanec!«

»Odkar ste ticali z menoj nad mojo materjo niste več tucel zame! Bog mi je priča, da bi dala rada vse to bogastvo tistemur, ki bi mi pokazal najmanjšo sled!«

Lorenzo se je zamislil

»Sovražil sem človeštvo,« je zamrmral pri sebi »kakor da ne bi en sam takšen angel odtehtal vseh demonov, kolikor jih hodi po zemlji! Poidite z mano,« je povzel, »Poidite, madame. Ne vprašajte me ničesar zaupajte mi. Reči vam morem in na zveličanje svoje duše vam prisežem v tem hipu le to, da ne poidete iz Pariza brez svoje matere.«

Gizela je pobledele in vzklikala presunljivo.

»Oh, vi veste nekaj o nji!... — Vi veste...«

»Ničesar ne vem,« je rekel Lorenzo. »To vem, da ne morete ostati v tej hiši niti minute več: in da ne poidete iz Pariza brez volvodinje Angoulême, sem vam prisegel!«

Gizela se trepetala. Čutila je, da ve pritlikavec več, nego li priznava: ter drži nieno usodo v svojih rokah. »Da poidiva,« je dejala vročično, »v očetovo in materino rešitev je treba predvsem, da zagotovim svojo lastno prostost. Beživa iz tega dvorca.«

Urno se je zavila v plašč, poklicala hišno, ki je prei vodila Lorenza, ter krenila brez premišljevanja za njo. Pri Novem mostu jih je čakala kočija.

»Vstopite, madame!« je rekel vodnik.

Gizela se je zdržala.

»Na rešili zakrament se vam zaklinjam madame, da se vam ni bati ničesar.«

Gizela je sedla s svojo spremljevalko v kočijo. Lorenzo, ki je stal še

na cesti se je sklonil k nji ter zamrmral:

»Vedite še nekaj: jutri zarana poiščem nekoga, ki premore sam s svojim mečem toliko kakor Concini z vseni svojimi beriči. Ince mu je vitez de Canestang!«

To reči je Lorenzo zaprl kočijo, vzel se na sedež zraven voznika in mu velel pognati. Gizela na je vzkliknila ob njegovih zadnjih besedah ter skrla obličje v dlani...

Voz se je kmalu ustavil.

»Madame!« je zavpila hišna prestrašeno, »saj tu smo v Prozarski ulici komaj pet korakov od vaše hiše! Oh, čemu ste se zapali čarodeicu!«

Ta hip je Lorenzo odprl.

»Izvolite počakati dve minuti,« je rekel pritlikavec glas.

Začel je trkati na vrata gostilne pri »Zlati rački«. Okno se je odprlo in zaspan ženski glas je vprašal, česa da hoče ob tako pozni uri.

»Prinesel sem vam deset zlatnikov, ki vam jih dolžniem, gospa Leonarda!« je rekel Lorenzo.

Leonarda ga je morala spoznati po govorici zakaj okno se je zaprlo in ženski koraki so nazlo pridrsali do hišnih dur: ključ je zarožljal in krenarica je stovala s svečo na praz. Lorenzo je stopil v vežo ter ostal v nji pet minut. Gotovo je dalal Leonarda navodila. Nato se je vrnil in ukazal služabnici naj stopi v izbo in tam počaka gospodično. Ker je Gizela pokimala z glavo, je ženska ubogala. Čenrav nerada. Pritlikavec pa

je stopil v kočijo ter sedel Gizeli nasproti.

»Madame,« je dejal, »ta voz vam je vso noč na razpolago. Povešio vas komorkoli, v Mendon ali kam drugam. Vem, vem, da brez matere ne zapustite Pariza: baš zato pravim, da vam je voz na razpolago... In zdaj, madame, vam porečem zбогом. Verjetno je, da se ne vidiva nikoli več. Preden pa se razstaneva, bi vas prosil dveh stvari.«

»Govorite, dobrotnik moj!« je dejala Gizela z drhtečim glasom. »Ako je izpolnitev vaših želja v moji moči, vam je obljubim napreiti!«

»Oboje je v Vaši moči, madame. In zato prisežite da mi ne odrečete izpolnitve!«

»Na mojo mater!« je obljubila Gizela.

Pritlikavec je pomolčal, upirate pogled v nieno ljubko obličje, ki ga je medlo obsevala luč iz odorte gostilniške veže.

»Prva želja« je izpregovoril nato, »je docela pogoltna. Ako vas obvestim čez kat dni ali macedari že nocojšno noč — kakor hitro mi bo pač samemu znano — in vam naznačim kraj, kjer najdete svojo mater —«

Gizela je trepetala. Srce ji je pokalo od nemira.

»— obljubite mi,« je povzel Lorenzo, »da zapustite nevarni Pariz, še tisto uro, ki vam združili!«

»Oh!« je vzdihnila Gizela, »samo dajte da napolni ta blagoslovljena ura, pa vas bom ubogala od srca!« (Dalje prili.)

Lesni trgovci!

Kdor želi dobro v Banatu prodati rezan in tesan les, naj se obrne pismeno na **Rudolfa Velkavrb, Vrhae, Banat**, kateri je pripravljen omenjeni les vzeti v komisijo.

Obvestilo.

Obveščava cenj, odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka. **Ant. in Jož. Brajer - Kapele** Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepletkano hišo naj se obrne edino le na tvrdko:

Tone Malgaj, pleskar in ličar LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6. 1041

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tekarski mojster

LJUBLJANA, Linhartova ulica šte. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Medica & Komp.

manufakturna trgovina na debelo

Ljubljana, Sodna ulica 7.

Macchiavelli:

„Vladar“

Poslovenil Abditus

cena broš. 20 K
vez. 25 „

A. S. Puškin:

„PIKOVA DAMA“

preložil Dr. Vi. Borštnik

cena broš. 10 K
vez. 30 „

J. Glaser:

„Slovenska narodna lirika“

cena broš. 25 K

vez. 30 „
Dobe se v upravi „JUGO-SLAVIJE“, Ljubljana, Marijin trg 1.

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Marijin trg šte. 8, Wolfova ulica šte. 1.

Poštni čekovni račun št. 11.323
Telefon šte. 54.

Podružnica v Murški Soboti in Dolnji Lendavi.

Brzojavni naslov: Jugoslovanski kredit Ljubljana.

Sprejema

hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

4 1/2 %

Zistih brez odbitka. — Izvenljubljanski vlagatelji dobe polne pološnice.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poročstvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

Avtogaraža Popravila vseh strojev Sušteršič & drug.	Skladišče, javno Balkan, Dunajska cesta 33.	Specialna trgovina z juvelij in zlatino Lud. Cerne, Wolfova ulica 3.	»papijem Uranus, Mestni trg 11.	»špecerijo, železino in cementom Alejzij Sužnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 31.	z železino Erjavec & Turk, Valvazorjev trg 7, nasproti Križ. cerkve.
Kleparstvo Teodor Korn, krovski in kleparski mojster, vpeljevalec vodovodov Poljanska cesta šte. 8.	Skladišče, špedicijsko Dunajska c. 33 (Telef. 366).	Orodje in tehnične potreščine Odon Kontny, tu, Kolodvorska ulica 37	»pohištvo in mizarstvo Franc Skafar, Rimska cesta 16.	»pisalni stroji The Rex & Co., Selenburgova ulica šte. 6.	Arhitekt Viljem Treo, Gospodstvska c. 10.
Pisalni stroji Kontrolne blagajne prodaja in popravila Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5.	Spedicija Uher J. & A. Selenburgova ul. 4. Telefon št. 117.	Trgovina »špecerijem in delikatesnim blagom Janko Stupica, Sodna ulica.	»pisalni stroji Aleksander Oblat, Sv. Petra c. 28.	»železino na debelo in drobno Breznik & Fritsch, Cankarjevo nabrežje šte. 1.	Fotografski atelje in povečevalni zavod Franc Kunc, Wolfova ulica 6.
	Slikarstvo, pleskarstvo Ivan Martinc, Poljanska c. 20.		»špecerijem in kolonijalnim blagom Hinko Stancer, Dunajska c. 10.	»delikatesami in prekajevalnica J. Chalupnik, Stari trg 19.	Slike za legitimacije Hugon Hibšer, fotograf, Ljubljana, Valvazorjev trg šte. 7, naspr. Križ. cerkve.